

[Marie Hjelmer.]

den folkelige, den personlige Frihed, men der er een Slags Frihed, vi altid har bekæmpet og altid vil bekæmpe, det er Friheden til at udnytte andre. Det enkelte Individ's Frihed mener vi bør begrænses af Hensyn til andre, af Hensyn til Almenvellet, det vil sige, at vi i alle Sager af lignende Natur som den, vi her beskæftiger os med, ønsker at tage samfundsmæssige Hensyn. Vi mener, at Boligsagen er saa vigtig og saa samfundsmæssig i sin Karakter, at det slet ikke lader sig gøre at betragte den som et helt privat Forhold, der kan ordnes efter den stærkeres, det vil sige Udlejerens, Forhold. Det er ikke et Forhold, Lovgivningsmagten har at holde sine Fingre fra. Boliger er ikke en Vare som en anden Vare, saaledes som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds vilde hævde. Det er noget helt andet med Ting, man gaar hen i en Butik og køber. En Bolig, et Hjem er noget andet.

Hr. Carlsen-Skiødt udtalte i Folketinget — det staar i Fortrykket Sp. 3467 —, at der let kunde findes Eksempler paa Misbrug fra Ejernes Side, men ikke desto mindre fandt han det unødvendigt at fortsætte Lovgivningen for Storkøbenhavns Vedkommende. Det synes jeg er en Modsigelse. Hvis der finder Misbrug Sted, er der noget at lovgive om, og de Misbrug, det drejer sig om, er naturligvis hovedsagelig uforholdsmæssig Lejeforhøjelse. Jeg skal ikke komme ind derpaa, for der er nævnt utallige Eksempler i det andet høje Ting, som ærede Medlemmer alle er bekendt med. Nu siger Modstanderne af Boliglovgivningen — særlig det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds blev ved at gentage det —: Naar der bare er tilstrækkelig stor Konkurrence, saa man har noget at vælge imellem, vil Prisen trykkes, og saa kan man blot flytte. Men det er lettere sagt end gjort, det ved enhver. Handelsfolk kan ikke saadan flytte, de næringsdrivende er bundet til det Sted, hvor de har oparbejdet deres Forretning og deres Kundekreds, og der er sandelig ogsaa mange Hensyn, som binder private til det Sted, der maaske længe har været deres Hjem. Desuden er det altid dyrt at flytte, det maa dog enhver indrømme.

Mit Parti har altsaa den Opfattelse, at det ikke er nogen helt privat Sag at være Boligejer, naar man optræder som Udlejer i større eller mindre Stil. Vi indrømmer, og det vil enhver indrømme, at en rimelig Forrentning bør der indrømmes Ejeren. Men hvis Boligloven bortfalder, vil der sandsynligvis overalt finde en be-

tydelig, en meget ubehagelig Lejeforhøjelse Sted. Det kan i saa Fald ikke hindres, trods alle Opfordringer fra Grundejerforeningernes Side vil det ganske sikkert ske; om det bliver 5 Millioner, 6, 7, 8 eller 10 Millioner, er ikke let at sige — den Beregning, der er foretaget, hviler hovedsagelig paa de Erfaringer, man allerede har indhøstet angaaende de Forhøjelser, som har fundet Sted. Men i hvert Fald kan man gaa ud fra, at det vil give Grundejerne en uforholdsmæssigt stor Gevinst og komme til bittert at svie til mange Mennesker.

Fra Oppositionens Side siger man, at Boligloven af 1931 er en Afviklingslov, idet det var Forudsætningen, at den skulde ophøre. Det har man maaske fra visse Sider ment, at den kunde. Mit Parti mener det ikke. Udviklingen marcherer, det ser paa mange Omraader anderledes ud nu, end det gjorde for nogle Aar siden, og Udviklingen gaar — jeg kan sige paa alle Omraader — i den Retning, at Staten griber mere og mere ind, at Kontrollen skærpes, og at man i højere og højere Grad beskytter dem, som trænger mest til Beskyttelse. Der kan efter min Mening slet ikke være Tale om at ophæve Boligloven. Jeg hilser derfor med Glæde Tanken om at faa en permanent Boliglov; jeg tror, det er nødvendigt at faa en saadan Lov med faste Regler baade for København og for Provinsen, men for Storkøbenhavn er det vigtigere end noget andet Sted. Jeg vil derfor takke den højtærede Indenrigsminister for hans Udtalelse om, at det er hans Hensigt at fremsætte Forslag om en permanent Boliglov.

Jeg skal slutte med indtrængende at anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse.

Indenrigsministeren (Dahlggaard): Jeg finder ingen Anledning til her i Landstinget at gentage alle de Argumenter for Lovforslagets Gennemførelse, som jeg har fremført i Folketinget, og som Tingets ærede Medlemmer sikkert ved Gennemgangen af Referatet af Folketingsforhandlingerne er bekendt med. Jeg skal indskrænke mig til at gøre et Par Bemærkninger til de ærede Ordførere for Venstre og de Konservative.

Den ærede Ordfører for Venstre (Stensballe) gjorde den almindelige Opfattelse gældende, at det Materiale, jeg byggede dette Lovforslag paa, var for spinkelt til, at man kunde tillægge det almindelig Gyldighed. Paa dette Omraade tør jeg maaske sige at være vant til at skønne og har maaske — det er muligvis det eneste Sted, hvor det gælder — bedre Betingelser end det ærede Medlem for